فیش منبر

موضوع:

شرح دعای روز بیست و یکم

سُبُلِ شیطان

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

شرح دعای روزهای رمضان‌المبارک

سی نغمه از رمضان

متن دعا:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِی فِیهِ إِلَی مَرْضَاتِکَ دَلِیلًا وَ لَا تَجْعَلْ لِلشَّیطَانِ فِیهِ عَلَیَّ سَبِیلًا وَ اجْعَلِ الْجَنَّةَ لِی مَنْزِلًا وَ مَقِیلًا یَا قَاضِیَ حَوَائِجِ الطَّالِبِینَ.»

ترجمه:

خدایا! در این روز برای من راهنمایی به سوی خشنودی‌ات قرار بده و راهی برای شیطان به سوی من قرار مده و بهشت را برای من منزل و آرامش‌گاه قرار بده، ای کسی که نیازهای درخواست‌کنندگان را برآورده می‌کنی.

شروع

چهل سال قبل از اینکه خداوند روح را به بدن پدر ما آدم بدمد، شیطان هر از گاهی عبور می‌کرد و سؤالی معنا دار که بوی اعتراض می‌داد، می‌گفت: نمی‌دانم خدا برای چه تو را خلق کرده است. تا اینکه روزی رسید که قرار شد ملائکه بر آدم سجده کنند. شیطان سجده نکرد. خدا هم فرمود: «برو بیرون! او را از بهشتش اخراج کرد» و فرمود: «تو خیلی کوچک‌تر از آنی که بخواهی بزرگی کنی.»

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

گفت: خدایا! حالا که از تو دور شدم، سر راهشان می‌نشینم. به عزتت قسم، هم از مقابل به آن‌ها حمله می‌کنم و هم از پشت سر، و هم از راست و هم از چپ:

«ثُمَّ لَآتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَ مِنْ خَلْفِهِمْ وَ عَنْ أَيْمَانِهِمْ وَ عَنْ شَمَائِلِهِمْ وَ لاَ تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ.» (اعراف/۱۷)

ممکن است تعبیر بالا، کنایه از این باشد که شیطان، انسان را **محاصره** می‌کند و سعی دارد به هر وسیله‌ای که ممکن است. و اینکه سمت بالا و پایین ذکر نشده به خاطر آن است که انسان معمولاً در چهار سمت، حرکت و فعالیت دارد.

اما در روایتی که از امام باقر (ع) نقل شده، تفسیر عمیق‌تری برای این چهار جهت دیده می‌شود، آنجا که می‌فرماید: منظور از آمدن شیطان به سراغ انسان از **پیش رو** این است که آخرت و جهانی را که در پیش دارد در نظر او سبک و ساده جلوه می‌دهد، و منظور از **پشت سر** این است که آن‌ها را به گردآوری اموال و تجمع ثروت و بخل از پرداخت حقوق واجب به خاطر فرزندان و وارثان دعوت می‌کند، و منظور از **طرف راست** این است که امور معنوی را به وسیله شبهات و ایجاد شک و تردید، ضایع می‌سازد، و منظور از **طرف چپ** این است که لذات مادی و شهوات را در نظر آن‌ها جلوه می‌دهد. (تفسیر بحارالأنوار)

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

خلاصه، او در این مبارزه جدی است؛ ولی آیا ما هم آمادگی داریم از خودمان دفاع کنیم؟ ما هم به اندازه او در این مبارزه جدی هستیم؟ بنابراین قرآن می‌فرماید او را دشمن بگیرید، حسابش کنید، حواستان به او باشد. او گاه ما را زیر دست و پایش له می‌کند، خوراکمان خوب است، ولی آیا بزن داریم یا نه؟

اقناع اندیشه

برای این مبارزه لازم است ما شگردهای مقابله با شیطان را یاد بگیریم و بدانیم او از چه راه و چه ابزاری نفوذ پیدا می‌کند تا ما را ضربه فنی کند. نقاط ضعف ما را به خوبی تشخیص می‌دهد و همان جا را نقطه نفوذ قرار می‌دهد.

به نقل از حفص بن غیاث ـ : از امام صادق (ع)، درباره سخنانی که میان یحیی (ع) و ابلیس رد و بدل شد، فرمود: یحیی به شیطان گفت: این آویزها چیست؟ شیطان گفت: این‌ها شهوات و امیالی است که فرزند آدم گرفتار آن‌ها شده است. یحیی گفت: آیا چیزی از آن‌ها برای من هم هست؟ شیطان گفت: گاه سیر و پُر می‌خوری، ما هم تو را از نماز و یاد خدا باز می‌داریم. یحیی گفت: با خدا عهد می‌بندم که هرگز معده‌ام را از غذا پُر نکنم. و ابلیس گفت: من هم با خدا عهد می‌بندم که از این پس هرگز مسلمانی را اندرز ندهم.

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

آنگاه امام جعفر صادق (ع) فرمود: ای حفص! با خدا عهد می‌بندم که جعفر و خاندان جعفر هرگز شکم‌های خود را از طعام انباشته نکنند و با خدا عهد می‌بندم که جعفر و خاندان جعفر هرگز برای دنیا کار نکنند. (میزان الحکمه، ج۱، صفحه ۱۸۷)

۲. (امام علی علیه السلام): «مُجَالَسَةُ أَهْلِ الْهَوَى مَنْسَاةٌ لِلْإِيمَانِ، وَ مَحْضَرَةٌ لِلشَّيطَانِ.»

امام علی (ع): همنشینی با هوسرانان باعث از یاد رفتن ایمان و حاضر شدن شیطان است. (میزان الحکمه، ج۲، صفحه ۲۲۹)

پرورش احساس

نامرد با تمام کینه تا آخرین لحظه تلاشش را می‌کند.

علامه سید محمد حسین حسینی تهرانی در کتاب «لُبُّ الْأَلْبَابِ فِی سیر وَ سُلوکِ أُولِی الْأَلْبَابِ» نقل می‌کند: حاج امام قلی نخجوانی که استاد معارف مرحوم آقا سید حسین قاضی (پدر مرحوم حاج میرزا علی آقا قاضی رضوان الله تعالی علیه) بود، و در نزد مرحوم آقا سید قریش قزوینی رضوان الله تعالی علیه در اخلاقیات و معارف الهیه مراتب کمال را طی می‌نمود، می‌گفت: پس از آنکه به سن پیری رسیدم، دیدم با شیطان بالای کوهی ایستاده‌ایم. من دستم را بر محاسنم گذاشته و به او گفتم: مرا سن پیری و

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

کهولت فرا گرفته، اگر ممکن است از من درگذر. شیطان گفت: این طرف را نگاه کن. وقتی نظر کردم دره‌ای بسیار عمیق دیدم که از شدت خوف و ترس عقل انسان مبهوت می‌ماند. شیطان گفت: در دل من رحم و مروّت و مهر و عطوفت قرار نگرفته. اگر چنگال من بر تو گیر کند و دستم به تو رسد، جای تو در ته این درّه خواهد بود که تماشا می‌کنی و چنان تو را در آن سرنگون کنم که بند از بندت جدا شده و پیکرت قطعه قطعه شود.

هدایت در حکایت

البته عجله‌ای هم ندارد؛ از اول آدم تا ته خط نمی‌برد. قدم به قدم پیش می‌برد. می‌داند نمی‌تواند یک‌شبه ما را کافر یزید کند. اول گناه کوچک که وجدان درد نمی‌گیری را پیشنهاد می‌کند تا «بله» را بگویی. یک هفته، یک ماه، گاهی سال‌ها صبر می‌کند. بنابراین قرآن می‌فرماید از **قدم‌های شیطان** پیروی نکنید.

او از دنیا شروع می‌کند که به آن علاقه داری و داشتنش را برایت زیبا جلوه می‌دهد و نداشتنش را ننگ. ماهی به طمع گوشت قلاب می‌آید و در دام می‌افتد و صید می‌شود. شیطان قلاب است و دنیا گوشتِ قلاب. در دنیا به هر چیزی که علاقه‌مند شوید، در قلاب شیطان افتاده‌اید و با علاقه به هر یک از مظاهر دنیا، شیطان بر شما سلطه پیدا می‌کند. (مثل‌ها و پندها - حائری شیرازی)

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

شیطان انسان‌شناس خوبی است. تفاوت‌های فردی را خوب می‌شناسد. با آدم‌های متفاوتی سروکله زده، بنابراین می‌داند چه کسی را چطور گمراه کند؛ همه را یک‌جور به جهنم نمی‌برد.

تمثیلی درباره مراتب شیطان

شیطان هر کسی همزاد و متناسب با خود اوست. اگر کسی ملا باشد، شیطانش هم ملاست؛ اگر متخصص باشد شیطانش هم متخصص است. همین‌طور انسان درس‌خوانده. مثل آدمی که قدش بلند است، سایه‌اش هم بلند است. آدم‌های باهوش هم، شیطانشان باهوش است. این‌طور نیست که آدم باهوش باشد اما شیطانش خُل باشد. امام یک‌بار فرمود: «شیطانُ الفُقَهَاء فَقِیهُ الشَّیاطین» (شیطانِ فقها، فقیهِ شیاطین است). این حرف، حرف درست و بزرگی است. (مثل‌ها و پندها - حائری شیرازی، ج۳، ص۱۳)

ابلیس شنیدی که چه‌ها کرد با آدم ... هم باخت با او شعبده، هم داد به او پند

چون دید که بر بوالبشر از وسوسه ره نیست ... آخر ز بهشتش بدرآورد به سوگند

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

رفتارسازی با راهکاردهی

برای فرار و مقابله با شیطان می‌توانیم از چند راه استفاده کنیم که یکی‌اش این است:

پناه‌گرفتن در سایه امن الهی

او سگ رام‌شده دست خداست و این‌طور نیست که خودسرانه خیره‌سری کند، بلکه بر اساس مدیریت الهی نقش‌آفرینی می‌کند. هر کس برود در پناه خدا قرار بگیرد، او جرأت ندارد نزدیک شود. علی (ع) می‌فرماید:

«مَنِ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ لَمْ يَضُرَّهُ شَيطَانٌ.»

هر کس به ریسمان خدا چنگ بزند، شیطان هرگز نمی‌تواند به او آسیبی برساند.

در دعای حزین با زبان حال می‌خوانیم:

«وَ أَغُوثَاهُ بِکَ يَا اللَّهُ مِنْ عَدُوٍّ قَدِ اسْتَكْلَبَ عَلَيَّ.»

بار پروردگارا: به تو پناه می‌برم از این دشمن قسم‌خورده شیطان لعین، ای صاحب‌خانه! این سگ درنده‌خوی پارس‌کنان به من حمله می‌کند، تو به فریادم برس.

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

استعاذه دائمی

«إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ.» (اعراف/۲۰۱)

«طائف» به معنی «طواف‌کننده» است؛ گویا وسوسه‌های شیطانی همچون طواف‌کننده‌ای پیرامون فکر و روح انسان پیوسته گردش می‌کنند تا راهی برای نفوذ بیابند. اگر انسان در این هنگام به یاد خدا و عواقب شوم گناه بیفتد، آن‌ها را از خود دور ساخته و رهایی می‌یابد و گرنه سرانجام در برابر این وسوسه‌ها تسلیم می‌گردد.

اصولاً هر کس در هر مرحله‌ای از ایمان و در هر سن و سالی گاهی گرفتار وسوسه‌های شیطانی می‌گردد، و گاه در خود احساس می‌کند که نیروی محرک شدیدی در درون جانش آشکار شده و او را به سوی گناه دعوت می‌کند. این وسوسه‌ها و تحریک‌ها، مسلماً در سنین جوانی بیشتر است، در محیط‌های آلوده، همچون محیط‌های امروز که خود مراکز فساد در آن فراوان و آزادی نه به معنی حقیقی بلکه به شکل بی‌بند و باری همه جا را فرا گرفته و دستگاه‌های تبلیغاتی غالباً در خدمت شیطان و وسوسه‌های شیطانی هستند، فزون‌تر می‌باشد. تنها راه نجات از آلودگی در چنین شرایطی، نخست فراهم ساختن سرمایه **تقوی** است که در آیه مورد بحث به آن اشاره شده، و سپس **مراقبت** و سرانجام توجه به خویشتن و پناه

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

بردن به خدا، یاد الطاف و نعمت‌های او، و مجازات‌های دردناک خطاکاران است.

در روایات مکرراً به اثر عمیق ذکر خدا در کنار زدن وسوسه‌های شیطان اشاره شده است.

حتی افراد بسیار باایمان و دانشمند و با شخصیت همیشه احساس خطر در مقابل وسوسه‌های شیطانی می‌کردند، و از طریق مراقبت که در علم اخلاق بحث مشروحی دارد با آن می‌جنگیدند.

اصولاً وسوسه‌های نفس و شیطان همانند میکروب‌های بیماری‌زا است، که در همه وجود دارند، ولی به دنبال بنیه‌های ضعیف و جسم‌های ناتوان می‌گردند تا در آنجا نفوذ کنند؛ اما آن‌ها که جسمی سالم و نیرومند و قوی دارند، این میکروب‌ها را از خود دفع می‌کنند.

روضه کوتاه حضرت زهرا (سلام الله علیها)

کسی که در پناه خدا قرار می‌گیرد نه تنها فرار نمی‌کند، بلکه مقابله هم می‌کند. وقتی نامرد پشت در داد و بیداد می‌کرد، حضرت فرمود: «آیا با حزب شیطانیت می‌خواهی من را بترسانی؟» حضرت از حضور نیروهای شیطان پرده برداشت. پشت در، اگرچه تنها بود، ولی ایستاد. دومی داد می‌زد: «به خدا قسم خانه را با اهلش آتش می‌زنم.» حضرت فرمودند: «چه

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.

زمانی می‌خواهی آتش بزنی؟ حسنّم را می‌خواهی آتش بزنی یا حسینم را؟» رفتند، بغل‌به‌غل هیزم آوردند. شعله‌ها به آسمان کشیده شد، در نیمه‌سوخته شد و نامحرمی پشت در تمام کینه‌اش را جمع کرد و در نیمه‌سوخته به پهلوی مادر نشست و طفلی آتش گرفت و پهلو شکست و فریادی بلند شد که: «یا فضه خذینی! قتل و الله ما احشائی.»

جهت عضویت در
کانال محراب کلیک کنید.